

Seletuskiri Hiiumaa Vallavolikogu otsuse
„Eesti Vabariigi omandis olevate riigiteede
kinnisasjade tasuta võõrandamise
taotlemine“ juurde

Hiiumaa Vallavolikogu otsuse kohaselt taotletakse Eesti Vabariigi omandis ja Transpordiameti valitsemisel olevate riigiteede kinnisasjade otsustuskorras tasuta võõrandamist Hiiumaa vallale.

Käesolev otsus toob välja kinnisasjade nimekirja teede numbri ja nimetusega. Osad teed on mitmel kinnisasjal.

2018 a 20. novembril esitas majandus- ja kommunikatsiooniminister oma kirjaga 7-7/1241-1 analüüsi ja ettepaneku koos esialgse kalkulatsiooniga kohalikele omavalitsustele riigi kõrvalmaanteed osaliselt üle anda kohaliku omavalitsuse üksustele. Hiiumaa Vallavalitsusele tehti ettepanek 44 kõrvalmaantee, kogupikkusega 107,6 km, üleandmise kohta.

2020 a 23. jaanuaril esitas Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium (MKM) üleantavate teede täpsustatud analüüsi ja ettepanekud kirjaga nr 12-7/2020/462.

2020 a 19. veebruaril esitas Hiiumaa Vallavalitsus oma kirjaga 6-7/51-1 seisukohad kõrvalmaanteede ülevõtmise kohta. Kirjaga tehti ettepanek 37,101km teede ülevõtmise kohta koheselt, 38,519 km ulatuses tingimuslikult ja keelduti 31,966 km üle võtmisest.

2021 a 16. märtsil saadetud kirjas nr 9-7/129-1 esitas Hiiumaa Vallavalitsus taotluse võtta Hiiumaa vallas paiknevad 18 riigi kõrvalmaanteed tervikteedena või osaliselt kohalikeks teedeks. Täiendava kirjaga (taotlusega) 26.05.2021 nr 9-7/129-3 täpsustas vallavalitsus 3 tee aadressi ja pikkust ning loobus 6 riigitee üleandmise taotlemisest. Täpsustatud taotluse põhjal soovis vallavalitsus 12 kõrvalmaantee, kogupikkusega 24,7 km, ülevõtmist kohalikuks teeks.

2021 a 19. augustil langetas Hiiumaa Vallavolikogu otsuse nr 267, millega taotleti Eesti Vabariigis omandis olevate kinnisasjade omandamine (11 teed). Selle alusel alustas MKM riigiteede tunnuste hindamist.

Hiiumaa valla taotluse menetlemine Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumis riigiteede ülevõtmiseks kohalikeks teedeks jäi riigivaraseaduse muutmise ootele, millega lihtsustati kohalikele omavalitsusele riigi kinnisasjade otsustuskorras tasuta võõrandamise korda. Seaduse muutmise järgselt volitas Kliimaministeerium Transpordiametit menetlema selliseid kohalike omavalitsuste taotlusi ja andis etapiviisiliselt Transpordiametile üle pooleliolevad menetlused.

02.07.2024 nr 8-4/24/11627-1 palus Transpordiamet esitada täiendav volikogu otsus korrigeeritud taotlusega.

23.09.2024 esitas Transpordiamet riigitee tunnustele hindamise aruande - Hiiumaa 2024. DHS leitav 6-2/1680.

Vastavalt ehitusseadustiku paragrahvile 92 ja Transpordiameti riigitee määramise juhendile analüüsiti nimekirja vastavust neljale riigitee tunnusele nende koosmõjus:

Teed võib kasutada igaüks õigusaktides sätestatud piiranguid järgides.

Teel on valdavalt asulaväline liikluskord.

Tee ühendab riigile olulisi sihtkohti.

Transpordiamet saab teeomanikuna ühtselt korraldada teehoidu ja liikuvust.

Hiiumaa vallas hindas Transpordiameti teevara osakond 11 kõrvalmaanteed:

12122 Suuremõisa - Salinõmme tee km 0-5,004

12124 Sääre tirbi tee km 0-2,435

12125 Nasva küla tee km 0-1,333

12134 Haldi sadama tee km 0-1,994

12139 Kõpu majaka tee km 0-0,954

12146 Vana Jausa tee km 0-0,920

12152 Moostre-Moka tee km 0-1,255

12154 Nõmme tee km 0-1,179

12159 Malvaste-Koidma-Kidaste tee km 0-2,421

12163 Reigi küla tee km 0-1,826

12167 Kerema-Pühalepa tee km 0-3,750

Riigitee tunnuste hindamisega koos alustati lisavahendite mahu hindamisega kooskõlas Vabariigi Valitsuse 06.02.2015 määruse nr 16 „Riigieelarve seaduses kohaliku omavalitsus üksustele määratud toetusfondi vahendite jaotamise ja kasutamise tingimused ja kord“ §-ga 82.

Transpordiamet toob hindamisaruande kokkuvõttes välja, et hindamise aruandes käsitletud 11 kõrvalmaantee osas kogupikkusega 23,064 km mitte ükski ei kuulu TEN-T teede ega E-teede hulka, mistõttu teedel puudub tähtsus rahvusvahelise tee osana. Kõik teed paiknevad ühe kohaliku omavalitsuse haldusterritooriumil ning nendel puuduvad riiklikult oluliste sihtpunktide või piirkondade ühendamise funktsioon. Kõikide teede puhul on tegemist valdavalt või täies ulatuses kohaliku liiklusega. Läbiv liiklus puudub. Kokkuvõtlikult saab järeldada, et kohalikule omavalitsusele üleandmiseks taotletavad 11 riigiteed ei vasta riigitee tunnustele ning Hiiumaa valla taotluse saab rahuldada. Kõik 11 üleandmiseks taotletavat teed paiknevad riigile kuuluval transpordimaal. Maaüksused on kinnistusraamatusse kantud, täiendavad maakorraldustööd ei ole vajalikud.

Kohaliku omavalitsuse üksusele tagatakse riigitee üleandmisel täiendavad teehoiu vahendid kooskõlas Vabariigi Valitsuse 06.02.2015 määruse nr 16 „Riigieelarve seaduses kohaliku omavalitsuse üksustele määratud toetusfondi vahendite jaotamise ja kasutamise tingimused ja kord“ §-s 82 sätestatud määradega. Aasta arvestuses on see summa 10 kõrvalmaantee üleandmisel Hiiumaa vallale kokku 62 543 eurot koos käibemaksuga 22%. Kui üleandmine toimub kalendriaasta sees, eraldatakse üleandmise aastal kohaliku omavalitsuse üksusele lisavahendite proportsionaalne osa aasta lõpuni jääva perioodi eest otse Transpordiameti eelarvest võttes arvesse maksumäära muutust.

Mõju eelarvele. Hiiumaa Vallavalitsusele eraldatakse iga-aastane teehoiu rahastuse toetus summas 42 241 eurot arvestusega, et üleandmine toimub 01.05.2025 seisuga. 2026. aastal 63 635 eurot.

Vallavalitsuse muudatusettepanekul võetakse Eesti Vabariigi omandis olevatest taotletud 11st teest üle 10 teed.

Vallavalitsuse muudatusettepanek tuleneb asjaolust, et Emmaste osavallakogu on olnud seisukohal, et Haldi sadama teed ei võetaks üle ja tänaseks on selge, et Transpordiamet ei plaani seda ka pinnata.

Üllar Laid
abivallavanem